

SANANEN

TOIMITUSSIIHTEERILTÄ

KUN ESTONIA UPPOSI, JUMALA HUKKUI MYÖS

RISTO K. JÄRVINEN

TALLINNASTA Tukholmaan matkalla ollut matkustaja-autolautta M/S Estonia upposi 30 vuotta sitten (28. syyskuuta 1994) Itämerellä noin 40 kilometriä Utösta eteläkaakkoon. En muistaisi enää, miten vahvasti onnettomuuden koin, jos en olisi kirjoittanut tuntojani päiväkirjaan.

Heräsin, kun vaimoni huusi olohuoneesta, että Turun saariston eteläpuolelle Suomenlahteen on upponut autolautta. ”Kuolleita pelätään olevan yli 800.” Käärintäkin ympärilleni ja pompin television ääreen. Aamun mittaan varmistui, että asia todella oli niin: Estonia oli upponut muutamassa hetkessä Suomenlahteen yhden jälkeen yöllä.

Vaimolähti töihin. Minä jäin sohvalle nököttämään. Mietin onnettomuudessa kuolleiden kohtaloa, laivassa luultavasti ollutta sairaalloista paniikkia ja taistelua henkiinjäämisestä. Itkin.

Ihmettelin, kuinka paljon uutinen järkytti minua. Lähes tunnekuohuitta olin nähnyt televisiosta, kuinka turvonnetut ruumiit kopisivat Ruandan joessa toisiaan vasten, kuinka kranaatti-iskussa irronneita ihmisten ruumiinjäseniä kerättiin kuorma-auton lavalle Sarajevon torilla ja kuinka Indonesiassa oli hukkunut useammassakin lautaonnettomuudessa satoja ihmisiä, mutta nyt onnettomuus osui lähelle ja iski kovaa.

Työpaikallani Helsingissä Palontorjunta-lehden toimituksessa seurassimme koko päivän ylimääräisiä uutislähetysiä. Päätoimittaja kävi Estoniasta koskevassa valtioneuvoston tiedotustilaisuudessa Smolnassa. Anneli hiipi jälleen kerran myöhässä töihin vanhalta viinalta haisten ja tietämättä onnettomuudesta mitään. Hän peitteli vasenta silmänsä, joka oli musta ja otsaan

asti turvoksissa. ”Kaaduin mökillä liukkaille rantakiville.” Niinpä. Anneli oli kokenut oman Estoniansa.

Koko Suomi oli shokissa. Samoin Ruotsi ja Viro, joiden kansalaisia pääosa hukkuneista oli. Kaikkiin kolmeen maahan määrättiin suruliputus. Radiossa soi Beethovenin Air. Onnettomuus muutti tv-ohjelmien lähetysaikoja. Kun kävelin rautatieasemalle, roikkui Korkeavuorenkadulla ja kaikkialla liput puolitangossa. Yleinen myötätunto liikutti minua.

Kävin tuolloin kaksivuotista Sanasta elämä -raamattukurssia Keravan seurakunnassa. Olin jo päättänyt jättää sen kesken, mutta jostain syystä lähdin vielä kerran kirkolle. Illan teemana oli meri – mikäpä mukaan. Rukoilimme menehtyneiden, pelastuneiden ja pelastajien puolesta. Vaikka epäily oli jo alkanut kalvaa sielua, tällä kertaa olin täysillä mukana rukouksessa.

Olin tietysti ihmetellyt koko päivän teodikean ongelmaa: sinänsä lapsellista kysymystä, kuinka Jumala voi sallia tällaista tapahtuvan. Kostiko hän syntisille, joita lähes koko laiva oli näköjään täynnä? Entä pikkulapset, mitä pahaa he olivat tehneet? Menikö joukkosurman mukana joku moitteeton uskovainenkin? Miksi joku paatunut paskapää ehkä selvisi hengissä? Suunnitteliko kaikkivaltias Jumala tämän ovelan teurasuksen etukäteen?

Yritin mielessäni puolustella herraa. Ehkä Jumala ei tarkoittanut mitään pahaa. Kuolema ei merkitse hänelle samaa kuin meille ihmisille. Se merkitsee pääsyä ikuisen elämään taivasten valtakuntaan – tai joutumista helvettiin.

Raamattukurssilla Estonian uppoamista yritettiin selittää mm. persoonallisen pahan olemassaololla. Eräs kurssilainen todisti väkevästi, että sellainen on todella olemassa.

”Tädissäni asui persoonallinen paha,

kun hän harjoitti transsendenttistä meditaatiota. Hänen oli vaikea päästä siitä irti. Se piti tädistä kiinni antamalla hänelle erilaisia selvänäkemisen kykyjä ja lahjoja.”

Toista vuotta olin istunut kurssilla hiljaa, ahdistuneena, epäileväni ja huonoksi uskovaiseksi itseni tuntevana. Nyt aukaisin suuni.

”Käsittämätön väite! Minä olen aikanaan harrastanut TM:ää yli vuoden ja saanut pelkästään positiivisia kokemuksia. Lopetin sen avulla röökkipolton. Ja vähensin viinanjuontia. Päädyin naimisiin. Ilman TM:ää en istuisi nyt tässä. Meditaatio sai minut henkistymään niin paljon, että aloin etsiä elämään syvempiä merkityksiä. Voin suositella sitä jokaiselle ihmiselle maan päällä! Se on toimiva rentoutumiskeino.”

Piiri istui tyrmistyneenä hiljaa.

”Raamatussa sanotaan, että älä pidä muita Jumalia minun rinnallani”, totesi kurssia käynyt lääkäri, joka oli aiemmin nauranut ääneen ajatukselle, että ihmiset olisivat muka kehittyneet apinoista.

”Ei kai meditaatiota kenellekään voi suositella”, kuiskasi seurakuntalehtori, kurssin vetäjä.

Minä en tajunnut lopettaa.

”Ovatko kaikki muut uskonnot teidän mielestä saatanasta? Joutuuko haras muslimi helvettiin, vaikkei Jumalaan sa palvellessaan ole tehnyt ikinä syntiä?”

Kukaan ei osannut tai halunnut vastata.

Kun kävelin yksin kotiin, pimeys laskeutui ylleni kuin musta kaapu. Rautatien alikulkutunnelissa tajusin, että Estonian mukana hukkui myös minun Jumalani.

Risto K. Järvinen

Estonian muistomerkki Viron Pärnussa keväällä 2024 kuvattuna.

